

دلائل نقلی وجود الله جلّ و علا

۱- اِنَّ فِي خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ

هرآنچه در آفرینش آسمانها و زمین و اختلاف شب و روز و کشتی ها نیکد

وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ يَمَّا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ

(گرفته) میرود در دنیا آنچه سود میدهد مردم را و آنچه ضرر و فرساده الله

اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَّاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَتَّ

از طرف آسمان از آب پس زنده گردانید به آن زمین را پس از مرگ آن

فِيهَا مِنْ كُلِّ ذَاتٍ مَّا تَصْرِيفِ الرِّيحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ

و پراکنده ساخت در زمین از هر جنبه و در گردانیدن بادها و در ابر رام کرده شده میان

بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۝ سوره بقره آیه ۱۱۱

آسمان و زمین هرآنچه دلائل است (بر وجود خدای واحد) مگر روی را که روی یا بنده (عقل دارند)

۲ - قَالَتْ رُسُلُهُمْ إِنِّي إِلَهُ شَكُّ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ -

گفتند پیغمبران ایشان آیا در خدا شبیه است آفریننده آسمانها

وَالْأَرْضِ ط سوره ابراهیم آیه ۱۰

و زمین

از آیات فوق ^{الذکر} ثابت می شود که در آفرینش آسمانها باین رفعت و وسعت ، خلقت زمین با این پهناوری و بزرگی ، اختلاف - شب و روز در کوتاهی و درازی ، کشتی ها نیکه برای منفعت مردم در دریا حرکت میکنند ، فرود آمدن باران از آسمان که زمین را سرسبز می سازد و بوسیله آن سلسله توالد و تناسل در همه حیوانات ظاهر میگردد ، وزیدن باد ها از جهات مختلف ، پدید آوردن ابر ها میان زمین و آسمان ، حاصل اینکه در تمام این چیز ها دلائلیست آشکار بر وجود خداوند توانا و حکیم .

و این آیات عظیم را جز خداوندان فکر و اصحاب دانش در نیابند.
هستی و یگانگی خدا، چنان نیست که در آن سرسوی شک و
شبهه بکند فطرت انسان گواه هستی خدا، است، نگهتپای
نظام علویات و سفلیات عالم نیز شاید موجودیت الله، می باشد.

دلائل عقلی وجود الله جلّاله

اگر کسی در آفرینش آسمانها، زمین، آفتاب و مهتاب نظر نماید
و در پیدایش حیوانات و نباتات فکر کند، البته به این نتیجه میرسد
که برای ایشان بالفرود یک خالق و پیداکننده است و آن عبارت
از ذات الله، است که موجود و پیداکننده عالم منی باشد.
وجود الله، ضروری و واجب است زیرا که در عالم دو قسم
موجودات وجود دارند :

الف : اعیان . ب : اعراض .

و این هر دو حادث و پیدا کرده شده اند .

حدوث اعیان :

حدوث اعیان از جهت آنست که اعیان جمع عین است و عین -

چیزیت که قائم بذات خود باشد. مانند اجسام که برایشان
تغییرات از قبیل حرکت و سکون عائد میگردد و هر چیزیکه قابل پذیرش
تغییرات باشد حادث و پیدا کرده شده است زیرا که قیّم محل حوادث
نیست .

حدوث اعراض :

حدوث اعراض از جهت آنست که اعراض جمع عرض است و عرض

چیزیت که قائم بغیر باشد مانند سفیدی و سیاهی و برایشان
عدم (نابودی) میآید و هر چیزیکه بر آن عدم میآید حادث
و پیدا کرده شده است زیرا که قیّم محل حوادث نیست پس

- معلوم گردید که عالم (تمام موجودات عنبر از خداوند ج) حادث و پدید آمده شده اند. و برای مُحَدَّث (پیدا کرده شده) مُحَدَّث (پیدا کننده) لازم و ضروری است و آن ذات الله است بدلیل اینکه اشیا پدید آمده شده همه ممکن اند و ممکن آنست که وجود و عدم آن برابر باشد تا زمانی که سبب ترجیح یکی از آنها موجود نشود.

همچنین مخلوق دلیل است بر وجود خالق، و مصنوع دلیل است بر وجود صانع. و در هر چیز او را نشانه است که دلالت میکند بر اینکه هر آئینه الله ج، موجود واحد و لا شریک است. ۱۱۰

۱- وَفِي كُلِّ شَيْءٍ لَّهِ آيَةٌ تَدُلُّ عَلَى أَنَّهُ وَاحِدٌ.

تمرین

- ۱- برای اثبات وجود الله، اگر کدام آیتی بیاد داشته باشید بخوانید و ترجمه نمائید .
- ۲- اگر برای اثبات وجود الله، کدام دلیل نقلی گفته می‌توانید بیان نمائید .
- ۳- برای اثبات وجود الله، یک دلیل عقلی بگوئید .
- ۴- دلیل حدوث اعیان را بیان کنید .
- ۵- دلیل حدوث اعراض را بگوئید .
- ۶- آیا مخلوق دلیل است بر وجود خالق یا نه واضح دارید؟

دلائل نقلی بر وحدانیت الله جلّاله

۱- وَلِلّٰهِ الْحُكْمُ ۚ اِلٰهُ وَاحِدٌ ۚ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيْمُ سوره بقره آیه ۱۶۴

و معبود شما معبود یگانه است نیت هیچ معبودی جز او (واو تعالی)

نهایت بخشش نیده بسیار مهربان است.

۲- شَهِدَ اللّٰهُ اَنَّهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْمَلِكُ ۚ وَلَوْ اَلْعِلْمُ

گوای که داد الله (ج) هر آئینه شان این است که نیت هیچ معبودی غیر او و گوای

قَائِمًا ۚ بِالْقِسْطِ ۚ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝ سوره آل عمران آیه ۱۸

دادند فرشتگان و خداوندان دانش در حالیکه خداوندند بیکسند عالم است عدل نیت

هیچ معبود غیر او غالب و با حکمت است.

۳- لَوْ كَانَ فِيْهِمَا اِلٰهَةٌ اِلَّا اللّٰهُ لَفَسَدَتَا ۝ سوره انبیاء آیه ۲۲

اگر بودی در آسمانها و زمین معبودانی سواى خدا (هر آئینه) هر دو تباشدی

۴. قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ سوره اخلاص آیه (۱)

بگو (ای محمد!) خدا یگانه است.

از آیات فوق ثابت می شود که الله جل جلاله یکی است هیچ شریک
و مانند ندارد و تنها همان ذات معبود حقیقی است. هر درق و هر
ذره کاینات شهادت میدهد که سوای رب العالمین احدی -
مراوار پرستش نیست.

مشرکین هم از دل قبول دارند که هیچ اصول علمی تأیید عقاید
مشرکانه را کرده نمی تواند همچنین در حدیث شریف در باره وحدانیت
الله (ج) از حضرت جابر رضی روایت است که گفت حضرت -

۱- عن جابر رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ثنتان موحيتان قال رجل يا رسول

الله ما الموحيتان قال من مات يشرك بالله شيئا دخل النار ومن ما ولا يشرك بالله شيئا دخل الجنة رواه مسلم

- رسول خدا صلی الله علیه و سلم : دو چیز است که واجب گرداننده
اند جزای خود را بگفت مردی : یا رسول الله ! کدام اند آن دو چیز که
واجب گرداننده اند جزای خود را ؟ گفت پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم کسی
که بمیرد در حالتی که شرک میگرداند بخدا، چیزی را
داخل می شود به دوزخ .

و کسی که بمیرد در حالتی که شرک نمیگرداند بخدا، چیزی
را داخل می شود به بهشت . یعنی کسیکه به وحدانیت الله (ج) عقیده
نداشته باشد همیشه داخل دوزخ میگردد و کسیکه به وحدانیت
الله (ج) عقیده داشته و بر آنحضرت ایمان دارد داخل جنت میگردد .

دلائل عقلی بوحدانیت اللہ

اللہ (ج) ذات یگانه و معبود برحق میباشد .
و عبادت عبارت است از تذلل (عاجزی
کردن) کامل و انتهائی . و عاجزی کامل فقط به حضور همان
ذات مناسب است که لایق شان اوست یعنی
ذات پاک (اللہ) (ج) . و ذات خداوندی باید به
صورت قطعی و حتمی از هر قسم عیب و نقص پاک و مبرا
بوده و هیچ قصور و نوری نداشته باشد ، نه عاجز باشد و نه -
مغلوب و نه تحت فشار کسی قرار گیرد ، هم در کار او هیچ کس مانع
شده نتواند ، پس فرض کنید که اگر در آسمان و زمین دو خدا
باشند ، اگر هر دو دارای قدرت و لیاقت مساوی بوده و از هم تفاوت

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله الذي هدانا الى طريق السنة والجماعة والصلوة والسلام
 على رسوله محمد الذي كان بالمومنين رحيمًا وعلى اله واصحابه اجمعين اما بعد :

لو ما اتيها الناس عبد ولا نكروا الذي خلقكم والذين من قبلكم لعلهم
 يتقون
 بودنتانها برسيد (افضل)

تعريف علم عقاید

عقاید جمع عقیده و عقیده در لغت بمعنای باور داشتن است .
 و در اصطلاح علمی است که در آن از ذات و صفات الله جل جلاله و
 از آنچه که مربوط است به ذات و صفات الله جل جلاله موافق شرع
 شریف بحث کرده می شود .

- نداشته باشند، درین وقت طبعاً خلق کردن عالم و تدبیر آن باید
به موافقت هر دو بعمل آید و یا گاهی بین آنها اختلافی هم -
رو خواهد داد .

در صورت اتحاد سه احتمال متصور است: یا یکی به تنهایی
از عهده این کار بر آید نمی توانست که نتیجه هر دو متحداً به انتظام
امور می پرداختند، پس معلوم شد که هیچ یک از -
این هر دو قدرت کامل ندارد . و یا اگر یکی تنها سر رشته -
عالم را به طور کلی انجام داده میتواند طبعاً دیگری بیکار محض
می بود، و این منافعی شان الوهیت می باشد . و اگر هر یک
- از ایشان به تنهایی خلق و تدبیر عالم را کرده می توانست
اما هر دو با تفاق و اتحاد این کار را انجام میدادند درین
صورت هم امکان اختلاف موجود می بود و امکان اختلاف

در شان الوهیت نقص ازین جهت باید به وحدانیت ذات الهی (ج) و قدرت کامله وی ایمان آورد.

و اگر محالفت را در بین دو خدا فرض کنیم، البته در صورت
مقابله یکی مغلوب و مقهور گشته اراده خود را ترک می نمود
که این امر نفی حُدائی او را می نماید. و اگر هر دو
از حیث قوت و طاقت متساوی می بودند حتماً هر کدام اراده
و قدرت خود را تطبیق می نمود و نظام آسمان و زمین یا از ابتداء
و یا بعداً در هم و بر هم می شد پس ثابت شد که ذات الله (ج) واحد
لا شریک است.

تمرین

۱- برای اثبات وحدانیت الله (ج)، اگر کدام آیتی بیاد دارید بخوانید و ترجمه نمائید .

۲- در باره اثبات وحدانیت الله (ج)، چند آیتی را که خوانده اید قرائت نمائید .

۳- در باره وحدانیت الله (ج)، یک حدیث شریف را بیان کنید.

۴- برای اثبات وحدانیت الله (ج)، اگر کدام دلیل عقلی بیاد دارید - بیان نمائید .

صفات خداوند جَلَّالٌ

صفات خداوند (ج)، دو قسم اند :

۱- صفات ذاتی الله (ج)،

۲- صفات فعلی الله (ج)،

“صفات ذاتی الله (ج)”

صفات ذاتی الله (ج)، آن صفاتی اند که برای الله (ج)، ثابت بوده و الله (ج)، به ضد و نقیض آن موصوف نمی شود. مانند قدرت که ضد آن عجز است .

صفات ذاتی الله (ج)، هفت اند که قرار ذیل توضیح میگردند :

۱- حیات .

۲- قدرت .

۳- علم .

۴ - کلام

۵ - سمع

۶ - بصر

۷ - اراده

۱- حیات : حیات صفت ذاتی و ازلی الله (ج) است که برای
الله (ج) ثابت و بیهضد آن که ممات (مرگ) است موصوف
منی شود و هیچ وقت مرگ و فنا بر او تعالی نمی آید
چنانچه موده است : "اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ" (۱)

« الله ، نیست هیچ معبودی جزوی زنده است تدبیر کننده عالم » (ع ۱)

۲- قدرت : قدرت یکی از صفات ذاتی و ازلی الله (ج) است
که برای الله (ج) ثابت میباشد و بیهضد آن که عجز است
موصوف منی شود ، هستی و نیستی تمام کائنات

---

(۱) - سوره بقره آیه (۲۵۵)

برید قدرت خداوند را، بوده، و هیچ چیزی در عالم از دایره قدرت -
 الله را، خارج نیست و هم هیچ قوتی با وی مقاومت کرده نمی تواند
 چنانچه فرموده است :

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعْجِزَهُ مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ إِنَّهُ
 كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا (۲)

« و هرگز نیست الله که عاجز کند او را چیزی در آسمانها و نه در زمین هرآنچه او هست

دانا توانا »

۳- علم : یکی از صفات ذاتی و ازلی الله را، علم است که برای -
 الله را، ثابت و به ضد آن که جهل است موصوف نمی شود .
 علم الله را، تقدیم و بر تمام اشیا احاطه کرده و ذره در
 آسمانها و زمین از علم او تقالی خارج نیست .

---

(۲) - سورة فاطر آیه (۴۴)

چنانچه فرموده است :

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ ط
وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ۝ ۱۱۵

ترجمه : نبی محمد پدر هیچکس از مردان شما و لیکن پیغمبر خدا است و پیرایه نبی است
و هست خدا بهر چیز دانای .

۴- کلام (سخن گفتن) :

الله تعالی مستکلم است بکلام ازلی و قدیم خود -
چنانچه فرموده است : وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا ۝ ۱۷۵
« وگفت خدا با موسی سخن »

کلام یکی از صفات ذاتی و ازلی الله (ج) است که برای او تعالی
ثابت بوده و به ضد آن که گنگ بودن است -
موصوف نمی شود .

---

(۲۶) - سورة الاحزاب آیه ۴۰ - (۲۷) سورة نساء آیه ۱۶۴

کلام وی مانند کلام مخلوقات نیست زیرا -
 که ایشان بواسطه حروف و آلات سخن میگویند و الله تعالی
 متکلم است بدون وسیله آلات و حروف .

۵- سمع (شنیدن) : سمع یکی از صفات ذاتی و ازلی الله
 است که برای او تعالی ثابت بوده و به خدا آن که -
 کر بودن است موصوف نمیشود .

الله (ج)، تمام اصوات و کلمات را به سمع قدیم خویش می شنود
 و هیچ سموعی از سمع قدیم وی غائب
 شده نمی تواند . چنانچه فرموده است :

وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ^(۱) « و الله بر همه چیز شنوا داناست »

(۱) - سورة النور آیه ۲۱

۶- بصر (دیدن) :

بصر یکی از صفات ذاتی و ازلی الله (ج) است که برای او تعالی ثابت بوده . و به خدا آن که نابینائی است موصوف نمی شود .

الله (جَلَّالَهُ) تمام اشکال و رنگها را می بیند و هیچ چیزی از مبصرات از بصر الله (ج) غائب شده نمیتواند .
چنانچه فرموده است :

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَمِنْكُمْ مُّؤْمِنٌ ۗ وَاللَّهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝ (۱)

« اوست آنکه آفرید شما را پس بعضی از شما کافر و بعضی از شما مؤمن است و خدا به آنچه -

میکنید بیناست » .

---

(۱) - سورة التغابن آیه (۲)

۷- اراده :

اراده یکی از صفات ذاتی و ازلی الله ج است که برای او تعالی ثابت بوده و به ضد آن که بے اختیاری است موصوف نمیشود .

هر چیزی را که الله ج بخواند پیدا میکند و -
آنچیزی را که نخواهد معدوم می سازد . تمام امور دنیا و آخرت -
باراده ج الله ج ، تعلق دارد و هیچ چیزی بدون اراده ج الله ج ، موجود
شده نمی تواند . چنانچه فرموده است :

إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ^(۱) « جز این نیست حکم خدا این

است که چون بخواند آفریدن چیزی را گوید برای او موجود شود! پس موجود می شود »

---

(۱) - سورۃ یسّ آیة (۱۲)

توحید

توحید در لغت حکم کردن است به واحد بودن شی و علم است به
واحد بودن آن و در اصطلاح، خداوند را بدل یک پنداشتن
و بزبان بر آن اقرار کردن است.

و یا مجرد پنداشتن ذات الهی است از تمام آنچه باینکه
در تصور، خیال، فهم و ذهن میاید چنانچه سعدی شیرازی^۱
گفته اند :

ای برتر از قیاس و خیال و گمان و فهم

در هر چه گفته اند و شنیدیم و خوانده ایم

دفر تمام گشت و بپایان رسید عمر

ماهیچمان در اول وصف تو مانده ایم

و بعضی علما توحید را چنین تعریف میکنند : افراد العابد -

تمرین

- ۱- صفات ذاتی الله در، را تعریف کنید.
- ۲- صفات ذاتی الله در، چند و کدام با الله در است؟
- ۳- حیات از کدام صفات خداوند تعالی است؟
- ۴- کلام از کدام صفات خداوند در، است آنرا تشریح نمائید؟
- ۵- در باره اراده خداوند تعالی کی آیت را بخوانید و ترجمه نمائید.

صفات فعلی الله جَلَّالَهُ

صفات فعلی الله ج، آن صفاتی اند که برای الله ج، ثابت بوده و به ضد آن مانع موصوف می شود. مانند احیاء (زنده نمودن) که ضد آن امات (میرانیدن) است. بعضی از صفات فعلی الله ج، تخلیق، ترزیق، اعزاز، اذلال، انشاء و ابداع اند.

۱. **تخلیق** : عبارت است از پدید آوردن شیئی پس از نبودن آن، برابر است که مثل داشته باشد یا نه و انشاء نیز به همین معنی است. تخلیق یکی از صفات فعلی الله ج، است که برای او تعالی.

- ثابت بوده و خداوند (ج)، به ضد آن نیز موصوف می شود مثلاً گفته می شود که الله (ج)، به احمد پسر خلق کرد و به محسود نکرد .

الله (ج)، تمام عالم را پیدا کرده است و هر چیزی را که بخواند پیدا کرده میتواند . خداوند (ج)، پیدا کننده زمین ، آسمان ، انس ، جن ، جنت ، دوزخ و همه مخلوقات است چنانچه فرموده است :

وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ (ج) وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝ (۱)

و یا فرید هر چیز را و او است به هر چیز دانا «

وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُم مِّنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ۝ (۲)

« و او است که پیدا کرد شما را از یک شخص «

(۱-) سوره الانعام (۱-۲)

(۲-) سوره الانعام (۹۹)

۲- ترزیق : ترزیق عبارت است از رزق دادن .

ترزیق یکی از صفات فعلی الله (ج) است که برای الله (ج) ثابت بوده و الله (ج) بخدا آن که عدم ترزیق است نیز موصوف می شود مثلاً گفته می شود که الله (ج) زید را روزی داد و عمرو را نداد الله (ج) روزی دهنده بر ذی روح است البته بعضی ایشان را به واسطه اسباب و بعضی را بدون اسباب روزی میدهد . چنانچه فرموده است :

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا . (۱)

« و نیست هیچ جنبه در زمین مگر بر خداست روزی او »

۱- سوره هود آیه (۶)

۳ احیاء (زنده کردن) :

احیاء از صفات فعلی الله (ج) است که برای او تعالی -
ثابت بوده و خداوند (ج) به ضد آن که اماتت (میرانیدن) است
نیز موصوف می شود . چنانچه فرموده است :

فَأَحْيَاكُمُ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ۚ

« پس زنده گردانید شما را باز بمیراند شما را »

۴ اعزاز (عزت دادن) : یکی از صفات فعلی خداوند (ج) اعزاز
است که برای او تعالی ثابت بوده و الله (ج) به ضد آن

۱- سورة بقره آیه ۲۸ .

- که اذلال است نیز موصوف می شود . الله راجع، مجاهدین اسلام
را عزت داده است و دشمنان اسلام مانند روسها، خلیفها -
و پرچمها همه را ذلت نصیب نموده است ، باید دانست که
مالک اصلی همه عزت ما و سلطنتها خارج است چنانچه فرموده
است :

قُلِ اللَّهُمَّ مَلِكُ الْمُلْكِ تَوَكَّلْ عَلَى الْمُلْكِ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ
وَتُعِزُّ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مِمَّنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

« بگو بار خدایای خداوند سلطنت ! میدهی پادشاهی - هر کرا خواهی و باز میگیری پادشاهی را
از هر که خواهی و عزت دهی هر کرا خواهی و خوار گردانی هر کرا خواهی به قدرت همه نیکی بر آئینه
تو بر همه چیز توانائی . »

هـ- ابداع : ابداع عبارت است از پیدا کردن چیز نو که در سابق

مثل نداشته باشد. یکی از صفات فعلی الله (ج) ابداع است که برای او -

تعالی ثابت بوده چنانچه خداوند تعالی فرموده است :

بَدِيعُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ط عا

« نوآورنده (بی سابقه) آفریدگار آسمانها و زمین است »

تمرین

- ۱- صفات فعلی خداوند را تعریف نمایید.
- ۲- چند صفات فعلی خداوند را نام بگیرید.
- ۳- تخلیق را تعریف و تشریح نمایید.
- ۴- تزیین را تعریف نموده در باره آن یک آیه را بخوانید و ترجمه نمایید.
- ۵- ابداع را تعریف و تشریح کنید.

کتابهای الله جل جلاله

بر هر مکلف شرعاً لازم است :

که ایمان داشته باشد بر اینکه الله تعالی برای رهنمایی -
بشر بر رسولان خود کتابها را نازل کرده که تمام آنها حق و کلام
الله (ج) است ، امر ، نهی ، وعد ، وعید و قصص را در آنها بیان -
نموده ، تمام مطالب این کتب حق بوده ، از دروغ و خطا پاک و -
بمه هدایات آن ها عین حکمت و ضامن سعادت دنیا و -
آخرت بشر است . چنانچه الله (ج) فرموده است :

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ
بِالْقِسْطِ ج ۱ « به تحقیق فرستادیم رسولان خود را با نشان ها و وزو فرستادیم با ایشان
کتاب و ترازو را تا عمل کنند مردم به انصاف . »

۱- سوره الحدیة آیه (۲۵)

اللہ، کتابہا را ازین سبب نازل فرموده تا مردم در عقاید ،
اخلاق و اعمال مستقیماً براہ انصاف بروند و از افراط و تفریط خود
داری مناسبت .

تمام کتابها و صحیفه ها یکدیگر از طرف خداوند ، توسط حبیب رسول -
امین (ع) پیغمبران نازل گردیده حق و راست اند که مجموعہ آنها -
یکصد و چہار کتب و صحائف میباشد .

از آنجملہ چہار کتاب مشہور و صد صحیفہ اند کہ چہار کتاب مشہور -
عبارت اند از : تورات ، زبور ، انجیل و قرآن .

تورات بحضرت موسیٰ علیہ السلام ،

زبور بحضرت داؤد علیہ السلام ،

انجیل بحضرت عیسیٰ علیہ السلام ،

و قرآن بحضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم نازل شدہ .

المعبود بالعبادة (تنها پنداشتن عبادت معبودش را به
عبادت) و معنی واحد بودن الله بجلالة این است که الله هیچ در ذات
وصفات خود شریک، نظیر و مثل ندارد.

الله حج، تمام انبیاء علیهم السلام را برای تبلیغ و تعلیم توحید
حق فرستاده است و بر ایشان کتابهای خود را نازل کرده تا -
مردم را از عبادت غیر الله منع و به عبادت خداوند یکتا آشنا و
امر فرمایند درین سلسله حضرت محمد صلی الله علیه و سلم را خاتم -
النبین مبعوث گردانید و بر او صلی الله علیه و سلم قرآن کریم را نازل کرده و
در آن تعلیم توحید را بطریق کامل بیان نمود و ما را به ایمان آوردن
بآن مأمور گردانیده است.

ایمان به دو قسم است. که مادرین جا هر قسم آنرا طور جداگانه
بیان می‌کنیم:

و صد صحیفه تبار ذیل بر انبیاء علیهم السلام نازل گردیده اند :

ده صحیفه به حضرت آدم علیه السلام ، پنجا صحیفه به حضرت شیت علیه السلام ، سی صحیفه به حضرت ادریس علیه السلام و ده صحیفه به حضرت ابراهیم علیه السلام .

ایمان و عقیده داشتن به تمام کتابها و صحائف خداوندی بدون کدام شرقت ^{آنها} ضروری و لازمی است . چنانچه خداوند تعالی فرموده -

است :

عَلَّ قَوْلُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَ -
 إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَا
 أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ ۚ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ۝

و گویند ایمان آوردیم بخدا : و آنچه فرود آورده شد بسوی ما و آنچه فرود آورده شد بسوی ابراهیم و اسمعیل و اسحاق و یعقوب

۱- سورۃ بقره آیه (۱۳۶)

- و اولاد یعقوب و یانچه داده شد موسی و عیسی را د آخچه داده شده دیگر پیغیران را از جانب -

پروردگارشان و تفریق نمیکنیم « میان هیچ یک از ایشان ما به پروردگار منقادیم ۱۲۰

ما به همه پیغیران و کتب الهی ایمان داریم و همه را حق و راست
میدانیم . بر خلاف اهل کتاب که آنها غیر از دین خود تمام
ادیان را دروغ می پندارند و حال این است که دین ایشان منسوخ -
گر دیده زیر ادین مقدس ناسخ همه ادیان و قرآن کریم ناسخ تمام کتب آسمانی
است ، و عمل تار و ز قیامت تنها به همین کتاب بزرگ کرده می شود .

تمرین

- ۱- به کتابهای خداوند تعالی چه طور ایمان آوردن لازم است؟
- ۲- الله تعالی در کتابهای خود چه را بیان نموده است؟
- ۳- الله تعالی، کتابهای خود را به خاطر چه نازل فرموده است؟
- ۴- بر حضرت ابراهیم علیه السلام چند صحیفه نازل گردیده است؟
- ۵- ایمان و عقیده داشتن تمام کتابهای خداوند تعالی بدون کدام فرق از کدام آیت ثابت میگردد؟

عمومیت رسالت آنحضرت صلی الله علیه وسلم

رسالت آنحضرت صلی الله علیه وسلم به عرب و یا بکدام قوم دیگر
و یا تنها به انسانها تخصیص ندارد بلکه آنحضرت صلی الله علیه وسلم از روی
آیههای صریح قرآنی بانس و جن مبعوث گردیده و اطاعت
شرعیست وی بر همه ایشان لازم است چنانچه فرموده است:
وَ أَوْحَىٰ إِلَىٰ هَٰذَا الْقُرْآنَ، دوحی کرده شد بسوی من این قرآن
لَا نُذِرْكُمْ بِهِ وَ مَنْ بَلَغَ ط

« تا برسانم شما را به آن و آنرا که قرآن باد برسد »

پس ازین آیه کریمه معلوم گردید که رسالت نبی کریم صلی الله علیه
و سلم برای تمام جن و انس است زیرا که به همه ایشان
قرآن مکریم رسیده است .

۱- سورة الانعام آیه « ۱۹ » .

هم چنین خداوند، به پیغمبر علیه السلام فرموده است :

(۲) وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ

النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝

« و نفرستادیم ترا مگر برای همه مردم مژده دهنده و ترساننده
و لیکن اکثر مردم نمی دانند »

غرض از بعثت تو این است که باشندگان -
تمام دنیا را از کردار نیک و بدشان و عواقب آن آگاه
سازی ، افراد خردمند که نفع و نقص خود را سنجیده می توانند سخن
ترا حتماً می پذیرند ، چون عده جاہلان و نادانان در دنیا بسیار
اند و فکر ایشان گنجایش آنرا ندارد که قدر و قیمت سخنان
مفید ترا بدانند .

قرآن کریم کلام الله (ج) است

قرآن کریم آن کتابیست که از طرف الله (ج) بواسطه حضرت
جبرئیل علیه السلام بر حضرت محمد صلی الله علیه وسلم نازل گردیده
و در مصاحف نوشته شده و در دهها حفظ گردیده و بزبانها
فترات شده و بطریق تواتر بدون شک و شبهه بارسیده است.
قرآن کریم از لوح محفوظ به آسمان دنیا در شب قدر در
ماه رمضان المبارک جمعا کیبار نازل گردید . از آن بعد
طبق ضرورت و حوادث بامر خدا، در مدت ۲۳ سال اندک
اندک بحضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم توسط جبرئیل امین از
آسمان دنیا نازل شد، و ابتدای نزول آن بر پیغمبر صلی الله
علیه وسلم نیز در همین شب بوده است. مجموع آیات آن شش-

- هزار و شش صد و شصت و شش آیت می باشد.

و کلام الله (ج)، بر دو قسم است :
الف : کلام نفسی . ب : کلام لفظی .

الف : کلام نفسی :
کلام نفسی عبارت است از کلام خداوند تعالی که
صفت قدیم وی بوده و بدون حرف و صوت می باشد .

ب : کلام لفظی :
کلام لفظی عبارت است از کلامی که بر رسولان نازل گردیده
و دارای حرف و صوت است .

کلام لفظی منزل دلالت میکند بر آن کلام قدیم
که کلام نفسی الله ^ج است . کلام نفسی قدیم و غیر مخلوق
بوده و کلام لفظی که ما آنرا در مصحف می خوانیم مخلوق است
اما از روی ادب باید به کلام لفظی هم مخلوق گفته نشود مگر در وقت تعلیم
اکثر احکام کتب آسمانی بگویند و تلاوت جمیع آن با نزول -
قرآن کریم منسوخ گردیده اند

تمرین

۱- عمومیت رسالت آنحضرت صلی الله علیه وسلم کدام آیات ثابت است؟

۲- عرض از بعثت آنحضرت صلی الله علیه وسلم چه است؟

۳- قرآن کریم را تعریف نماید.

۴- قرآن کریم در کدام شب و در کدام ماه نازل گردیده است؟

۵- محسوس آیتهای قرآن کریم چند آیت است؟

۶- کلام نفی را تعریف نماید.

۷- کلام لفظی را تشریح نماید.

قرآن کریم معجزه بزرگ آنحضرت (ص) است

معجزه امر خارق العاده (خلاف عادت) است که از مدعی نبوت ظاهر میگردد ،

مانند عصای موسی علیه السلام که از آن آردهای بزرگ ساخته شد و تمام عصاهای وریمان های ساحران - فرعون را که بصورت مارها نشان داده بودند بلعید و ساحلین فرعون از دیدن این معجزه بایمان مشرف گردیده گفتند :

أَمَّا رَبِّ هَارُونَ وَمُوسَى ۝ سُورَةُ طه آیه (۷۰)
« ایمان آوردیم به رب هارون و موسی »

۱۔ ایمان اجمالی

ایمان اجمالی عبارت است از تصدیق و اقرار کردن به آنچه رسول صلی اللہ علیہ وسلم از جانب اللہ ج، آورده است بطریقہ اجمال بدون تفصیل اشیاء مؤمن بہ .

مثلاً بگوید : (ایمان دارم تمام آنچه رسول صلی اللہ علیہ وسلم از جانب اللہ ج، آورده است) و بہ آن یقین نہاید .
یا کلمہ طیبہ " لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ " را بگوید
و عقیدہ نماید کہ بجز خدا جزاوار عبادت کسی نیست ، و محمد صلی اللہ علیہ وسلم رسول و فرستادہ اوست

و یا اینکہ بگوید : اَمَنْتُ بِاللَّهِ كَمَا هُوَ بِاسْمَائِهِ وَصِفَاتِهِ
وَقَبِلْتُ جَمِيعَ أَحْكَامِهِ
و عقیدہ نماید کہ ایمان و باور دارم بہ خدا بجلالہ چنانکہ موسوم بنامہا ۔

و مانند معجزات حضرت عیسیٰ علیه السلام که مرده را بگرم خداوند
تعالی زنده ، ماکور مادر زاد را بنیا و از خاک و گل پرند می -
ساخت و در آن می دمید ، پرند بگرم خداوند ، زنده می شد .

و آنحضرت صلی الله علیه وسلم را معجزاتی بود بی شمار . مانند :
انشقاق قمر ، جاری شدن آب از میان انگشتان مبارک
آنحضرت ، که مردم بسیار از آن نوشیدند و شهادت
سنگ ریزه ، بر رسالت او ، و غیره . اما معجزه بزرگ
آنحضرت قرآن کریم است زیرا که این معجزه تا روز قیامت -
باقی می ماند بخلاف معجزات دیگر که هر یک از آنها در -
وقت خود گذشته اند .

قرآن کریم کلامی است که بشر از آوردن
مشکل وی بلکه از ساختن یک سوره کوتاه بقدر -

که در فصاحت و بلاغت و اخبار از غیب و غیره
مانند قرآن باشد عاجز است چنانچه الله (ج) فرموده است:

فَأَتُوا بِسُورَةٍ مِّثْلِهِ (ص)، (۱)

« پس بیارید سوره را مانند آن »

همچنین الله (ج) به پیغمبر خود در سوره بنی اسرائیل فرموده است:

« بگو اگر جمع شوند آدمیان و جن بر آنکه بیارند مانند این قرآن را
برگزینارند مانند آن را اگر چه باشند بعضی ایشان بعضی دیگر امددگار»
بشر نتوانسته و نمی تواند مانند قرآن کریم حتی مانند سوره
کوچکی از قرآن کریم بیاورد .

۱- سوره بقره آیه (۲۳) .

۲- قُلْ لِّئِنْ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ

بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ۝ سوره الاسراء آیه (۸۸)

پس عجز انس و جن از آوردن یک کتابحتی از آوردن یک سوره کوچک که در
فصاحت، بلاغت و اخبار الغیب مانند فاتحه کریم باشد، باخاصه عجز
عرب که در فصاحت و بلاغت مهارت تام داشتند، دلیل
روشن است بر اینکه فاتحه کریم تا روز قیامت کلام خدا (ج)، و
معجزه حضرت محمد (ص)، است زیرا بشر تا روز قیامت نیز نمی تواند که مثل
قرآن سوره کوچکی را بیاورد .

فضیلت قرآن کریم

فضیلت های قرآن کریم زیاد اند که بعضی آنها را
ذیل ذکر می شوند:

۱- الله رب، حفاظت قرآن کریم را بر ذمه خود گرفته بهمان قسم که
نازل گردیده بدون تبدیل یک حرف و حرکت آن به
تمام دنیا رسیده و تا روز قیامت نیز از هر گونه تحریف محفوظ
می باشد، چنانچه الله رب، فرموده است: «میراث ایند ما فرستایم

۱- إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ   سورة الحجر آیه (۹)

۱- قرآن را در (پراکنده) ما او را نگهبانیم « ولی کتابهای گذشته همه از طرف پیروان ادیان سابق تحریف (تفسیر) گردیده اند .
۲- قرائت قرآن کریم ثواب یاد دارد چنانچه در احادیث ذکر شده است
۳- لفظ فتر آنکریم چنانست که بازده یک سوره کوچک آن را هیچ کسی نتوانسته و نمی تواند بسازد .

۴- با نزول فتر آنکریم تلاوت و کتابت کتب آسمانی دیگر و بعضی از احکام آنها منسوخ گردیده اند .
۵- کتابهای آسمانی سابقه یکبار نازل شده اند مگر -
قرآنکریم موافق ضرورت اندک اندک در ظرف ۲۳ سال نازل گردیده و در دل های مسلمین جاگزین شده است .

۶- فتر آنکریم را عده بی شماری از مسلمانان حفظ کرده اند

و از عصر رسول اکرم صلی الله علیه و سلم تا این زمان بصورت
متواتر آمده و تا روز قیامت بهین ترتیب باقی خواهد ماند مگر
کتاب سابقه دارای این صفت نبوده .

۷- قرآن کریم کتابی است که منحصر به یک قوم ، یک نژاد
و یا مختص بیک زمان نبوده بلکه کتابی است که برای کافه
بشر نازل گردیده و احکام آن تا روز قیامت باقی و قابل
تطبیق است .

تمرین

- ۱- معجزه را تعریف نماید.
- ۲- معجزات حضرت عیسیٰ علیه السلام را بیان کنند.
- ۳- قرآن کریم چرا معجزه بزرگ آنحضرت صلی الله علیه وسلم است؟
- ۴- فضیلت های قرآن کریم را بیان کنند.

فضیلت آنحضرت صلی الله علیه وسلم

حضرت محمد صلی الله علیه وسلم نسبت تمام پیغمبران فضیلت دارد -
و اُمّت او نیز بهترین اُمّت‌ها است " فضیلت این -
امت به سبب کمال دین ایشان است و کمال دین ایشان
بسبب کمال پیغمبر صلی الله علیه وسلم است به چنین تمام اهل
سنت بلکه همه مسلمانان بر این متفق اند که حضرت محمد صلی
الله علیه وسلم بهترین تمام پیغمبران است و هیچ کس از ایشان
درین امر مخالفت نکرده است .

چنانچه پیغمبر صلی الله علیه وسلم در حدیث شریف فرموده اند:

۱- کُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ   سورة آل عمران آیه ۱۱۰

(هستید شما بهترین تمام اُمّت که برون آورده شده برای مردم)
۲- إِنَّ اللَّهَ فَضَّلَنِي عَلَى الْأَنْبِيَاءِ وَفَضَّلَ أُمَّتِي عَلَى الْأُمَمِ " رواه الترمذی "

- بر آئینه الله رج. برتر گردانیده است برابر پیغمبران و برتر گردانیده -
 - است است مرا بزرگوار متبا. هم چنین پیغمبر صلی الله علیه و
 سلم نه موده اند^(۱) : من روز قیامت سردار مردم هستم و.
 در حدیث دیگری پیغمبر صلی الله علیه و سلم نه موده اند^(۲) : من در روز
 قیامت امام پیغمبران و خطیب ایشان و صاحب شفاعت
 ایشان می باشم بدون اینکه فخر کنم.

خلاصه مطلب :

- ۱- آنحضرت صلی الله علیه و سلم رحمة للعالمین است .
- ۲- آنحضرت صلی الله علیه و سلم خاتم النبیین است و بعد از
 وی پیغمبر دیگری فرستاده نمی شود .

۱- اناسید الناس يوم القيمة رواه سلم

۲- إذا كان يوم القيمة كنت امام النبیین و خطیبهم و صاحب شفاعتهم غیر فخر رواه الترمذی
 سه حدیث مذکور در نبراس ص ۴۵۷ ذکر شده و غیره .

۳- آنحضرت صلی الله علیه و سلم ^{عالی} تمام النور جن بصفت پیغمبر سرساده -
شده است .

۴- امامت وی در شب معراج همه پیغمبران راد بیت المقدس
از آثار سیادت عمومی و امامت عظمی حضرت اوست .

۵- امت آنحضرت صلی الله علیه و سلم بهترین امتها است .

۶- کتابیکه (قرآنکریم) بر آنحضرت صلی الله علیه و سلم نازل شده است
بهترین تمام کتابها است و تاقیامت بر آن عمل کرده می شود .

- و موصوف به صفات خود است و قبول کردم تمام حکمهای او را) -
بیان مذکور موافق مذهب حنفی است .

۲- ایمان تفصیلی

ایمان تفصیلی عبارت است از ایمان آوردن به تمام آنچه
رسول صلی الله علیه وسلم از جانب الله جلّالہ آورده است بطریقہ -
تفصیل قسمیکه ہر یک از اشیاء مؤمن بہ را جدا جدا ذکر کند و بیان
یقین و باور نماید چنانچہ گوید :

أَمَنْتُ بِاللّٰهِ وَ مَلَائِكَتِهِ وَ رُسُلِهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ
وَ الْقَدَرِ خَيْرِهِ وَ شَرِّهِ مِنَ اللّٰهِ تَعَالٰی وَ الْبُعْثِ بَعْدَ -
الْمَوْتِ ط

یعنی " ایمان و باور دارم بخدا ج، کہ او تعالی موجود، واحد -

تمرین

- ۱- آنحضرت صلی الله علیه وسلم چرا بر تمام پیغمبران فضیلت دارد؟
- ۲- در باره فضیلت آنحضرت صلی الله علیه وسلم اگر کدام حدیثی بیاد دارید بگوئید.
- ۳- از فضیلت های آنحضرت صلی الله علیه وسلم چند فضیلت را که بیاد دارید بیان نمائید.

ایمان و اعمال صالحه

ایمان : ایمانیکه الله تعالی بندگان خود را بآن مکلف ساخته و مکافات آنرا دخول جنت و نجات از دوزخ وعده نموده، تصدیق کردن چیزهاییست که حضرت محمد ص، از جانب الله ج، آورده و بآن اقرار نمودن است . مانند: ایمان آوردن بخداوند تعالی، فرشتگان، کتابها، رسولان او تعالی، روز قیامت، تقدیر خیر و شر از الله تعالی، فرض بودن نماز، روزه، حج، زکوة، جهاد و حرمت قتل نفس ظلماً، حرمت زنا و غیره .

و همین تصدیق و اقرار حقیقت ایمان است مگر در وقت جبر و ضرورت اقرار بر زبان ساقط میگردد. چنانچه ایمان آدم گنّه بدون اقرار بر زبان معتبر میباشد .

اعمال صالحه (کارهای نیک) : اعمال صالحه عبارت

- اند از آنگارهای نیکی که خداوند به آنها امر و سرورش آنها را بمرم تعلیم داده است مانند نماز خواندن ، روزه گرفتن ، زکوة دادن حج کردن ، جهاد کردن ، قسربانی کردن ، خواندن قرآن ، عزت و احترام کردن پدر و مادر و استادان ، مسجد ساختن ، کمک کردن با مجاهدین اسلام ، خواندن علم دین و غیره که این همه عبادت و اعمال صالحه گفته می شوند.

ایمان غسیر از عمل و عمل غیر از ایمان است ، بدلیل اینکه عمل در بعضی اوقات از بنده ساقط می شود چنانچه نماز و روزه از زن در حالت حیض و نفاس و زکوة از فقیر ساقط است برخلاف ایمان که سقوط را قبول نمیکند .

تمرین

- ۱- در باره ایمان معلومات خود را بیان کنید.
- ۲- در ایمان استمرار زبان به کدام وقت ساقط میگردد؟
- ۳- اعمال صالحة را تعریف نمائید.
- ۴- کدام دلیل ایمان عنبر از عمل و عمل عنبر از ایمان است؟

بعضی شعار دین اسلام

شعار جمیع شعیره و شعیره بمعنی علامه و نشانه است. شعار -

و نشانه های دین خداج، عبارت اند از چیزها که بآن عبادت خداوند تعالی کرده می شود و یا الله تعالی آنرا محترم قرار داده و به احترام ایشان امر فرموده است مانند: قرآن کریم، پیغمبر، بیت الله، صفا و مروه، منی، عرفات، مساجد و غیره. حضرت شاه ولی الله در، در حجت الله البالغه می نویسد که چهار

چیز از بزرگترین شعار دین خداج، اند :

قرآن کریم، پیغمبر، کعبه و نماز شخصی تعظیم آنها را بجا خواهد آورد که دل وی از تقوی مالا مال باشد چنانچه الله فرموده است:

وَمَنْ يُعْظِمُ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ ه

ترجمه: و هر که تعظیم کند شعار خدا را، پس این تعظیم از تقوی دل است. سوره حج

تعظیم شعار الله رج، که موافق شرع باشد در شرک داخل نبوده
بلکه کاملاً از آثار توحید است زیرا عاشق خداج، هر چیزی را که
به خداج منسوب باشد قدر میکنند.

تمرین

- ۱- شعار دین خداوند را تعریف نمائید.
- ۲- حضرت شاه ولی الله صاحب کدام چهار چیز را از اعظم شعار الله گفته اند؟
- ۳- در باره شعار الله اگر کدام آیه را بیاد دارید بخوانید.

بیان کفر و شرک

کفر : کفر در لغت بمعنی ستر^{پوشاندن} است و کافر نیز حق را می پوشاند و تکذیب آنرا میکند .

و در شرع شریف : انکار کردن است از تمام اشیا و مؤمن به و یا از بعضی آنها مثلاً شخصی از یک آیه قرآن انکار نماید یا صفات خداوند را قبول نکند یا غیر از خداوند را چیزی دیگر را عبادت کند و امثال آن ، بر چنین شخص حکم کافر کرده میشود .

شُرک :

در لغت بمعنای شریک نمودن، و در شرع عبارت است از
 شریک نمودن چیزی با خداوند تعالی در ذات یا صفات می.
 شرک بدو قسم است : ۱- شرک جلی . ۲- شرک خفی .
 الف : شرک جلی : عبارت است از عبادت و -
 پرستش کردن غیر خدا، و شریک آوردن با خدا (ج)، مثلاً
 بت یا چیزی دیگری را خدا گفتن و به آن سجده کردن چنانچه مشرکین
 مکه از سنگ و دیگر چیزها مانند صورت انسان می ساختند و
 به آن سجده و عبادت میکردند و آنرا خدای دانستند .
 خداوند تعالی در قرآن کریم فرموده است « هر آینه خدائی آفرید-

۱- إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ج وَ

مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا ه سورة النساء آیه ۴۸

که شرک گردانیده شود به او و می آفرزد ما سوای شرک
هر کرا که بخوابد و هر که شرک گیرد بخدا بتحقیق افترا کرده گناه -
بزرگ را " این قسم شرک بدون ایمان و توبه بخشیده نمی شود -
و جزای آن دوزخ ابدی است .

ب : شرک خفی : شرک خفی عبارت است از طاعت
کردن ریائی . این قسم شرک کفر نبوده بلکه معصیت است .

- لا شریک است، بتمام صفات کمال متصف و از تمام عیوب
و نواقض پاک و مسبری است و ایمان دارم بفرشته های خدا،
که تمام ایشان مخلوق نورانی، بندگان مطیع و فرمانبردار الله (ج)،
هستند، هیچ گناه و عصیان از ایشان صادر نمی گردد و همیشه برای
تعمیل اوامر الله جل جلاله آماده می باشند.

و ایمان دارم به کتابهای الله جل جلاله که تمام آنها حق و کلام ازلی
الله (ج)، می باشد و برای رهنمایی بشر بر پیغمبران نازل شده اند.
و ایمان دارم بر پیغمبران الله (ج)، که تمام ایشان برحق اند،
و برای تبلیغ دین و رهنمایی راه راست مبعوث
گردیده اند.

و ایمان دارم به روز آخرت که بعد از ختم زندگی دنیا
یک روز آمدنی است که آنرا روز آخرت میگویند و در آن

بیان معصیت

معصیت در لغت بمعنای نافرمانی کردن است .
و در اصطلاح عبارت است از کردن عملیکه در آن نافرمانی
او امر خداوند^(ج) باشد .

معصیت و گناه کردن بنده را از رحمت خداوند^(ج) دور می سازد و .
سبب غضب و عذاب خداوند تعالی می گردد . در گناهان از همه
بزرگتر کفر و شرک است که بدون توبه کردن[»] بازه ایمان آوردن بخشیده
نمی شود . کافر و مشرک همیشه در دوزخ می باشد و در حق ایشان
شفاعت هیچ کس قبول نمی گردد . چنانچه الله^(ج) فرموده است :

فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّاٰفِعِينَ ۝ ^{سوره الدثر آیه ۴۸}

« پس نفع ند بد ایشان را شفاعت شفاعت کنندگان . »

تمرین

- ۱- کفر را تعریف نمایند.
- ۲- معنای لغوی و اصطلاحی شرک را بیان کنند.
- ۳- خداوند در باره شرک در قرآن کریم چه فرموده است؟
- ۴- شرک خفی را تعریف نمایند.
- ۵- معنای لغوی و اصطلاحی معصیت را بیان کنند.

اولاد آنحضرت صلی الله علیه و سلم

حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و سلم را هفت اولاد بود که از آنجمله
سه پسر و چهار دختر . پسران آنحضرت صلی الله علیه و سلم عبارت
از : حضرت قاسم ، طاهر و ابراهیم می باشند .
و دختران آنحضرت صلی الله علیه و سلم عبارت از : حضرت
فاطمه الزهراء ، زینب ، و ام کلثوم اند . حضرت ابراهیم
از بطن حضرت ماریه قبطیه بود و دیگر همه ایشان از حضرت سیدتنا
خدیجه الکبری می باشند . پسران آنحضرت صلی الله علیه و سلم .
بهنگی در حالت صغارت از دنیا رحلت فرمودند . و دختران آنحضرت
صلی الله علیه و سلم غیر از حضرت فاطمه الزهراء که شش ماه بعد از
رحلت پیغمبر صلی الله علیه و سلم فوت گردید ^{آنها} متبانی بعد از اینکه ازدواج
کردند در حیات آنحضرت (ص) وفات نمودند .

جهاد

وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَآفَّةً كَمَا يُقَاتِلُونَكُمْ كَآفَّةً

سوره التوبه آیه ۳۶

وَجَنِّتْ كُنْدَ بَاشَرِكَانِ بِهَمْدِ اِيْشانِ چنانكه جَنِّتْ مِيَكُنْدَ بَاشَما بِهَمْدِ .

عقیده داریم که جهاد از اہم فرائض اسلامی شمرده می شود، و تار و ز قیامت برای اعلا کلمتہ اللہ، دفع شر، کفر و فساد جریان دارد و بر اساس همین عقیدہ اسلامی است کہ در افغانستان جہاد آغاز گردید، و ادامہ دارد. جہاد احکام و فروع بسیار دارد کیما نمودن ہمہ این جاگہا بش نداشت، لذا بذكر معلوما مختصری قرار ذیل اکتفاء می کنیم :

تعریف جهاد : جهاد در لغت بمعنی طاقت ، مشقت و کوشش است.

و در اصطلاح شرع عبارت از صرف کردن طاقت و تحمل -

مشقت است در جنگ با کفار در راه خدا، و برای اعلا کلمتہ اللہ

(دین خدا) به نفس ، مال ، زبان و غیره .

چنانچہ آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم فرمودہ است : « جهاد -

۱- جاهد والمشرکین باموالکم وانفسکم والسننکم . رواہ ابو داود والنسائی والدارمی
مشکوۃ ص ۲۲۲

- کنید با مشرکین به مالهای خود و نفسهای خود و زبانهای خود
از حدیث مذکور معلوم گردید که جهاد بر سه قسم است .

الف : جهاد به مال .

ب : جهاد به نفس .

ج : جهاد به زبان .

الف : جهاد به مال :

جهاد به مال عبارت از صرف کردن مال خود است برای
مصارف و تهیه وسائل جهاد و کمک با مجاهدین .
درین باره پیغمبر (ص) فرموده اند :^(۱)

کسیکه یک غازی را در راه خدا مجهز کند (برایش)

۱- من جهز غازی فی سبیل الله فقد غزاه الحدیث متفق علیه مشکوٰۃ ۳۲۹

- وسائل جنگ اُتیه کند و یا به او مصارف جهاد را بدهد (هر
آئینه جهاد کرده است .

ب :- جهاد به نفس : جهاد به نفس عبارت است از اینکه -
مسلمان علیه کفار عملاً درگیر جنگ شود .
اگر دین حالت کشته شد شهید و اگر سلامت برگشت غازی است .
دین باره خداوند رحمت فرموده است : و هر که بجنگد در راه خدا پس -
کشته شود یا پیروز گردد پس زود بدو بهیمش مزد بزرگ .

ج : جهاد به لسان : - جهاد به لسان آنست که مسلمان خصوصاً
عالم دین ، اهل فنک و دانش و اهل شعر و ادب فضائل جهاد را

۱- و من یقاتل فی سبیل الله فیقتل او یغلب فسنوف نؤتیه اجرا عظیماً (سوره النساء آیه ۷۴)

- توسط زبان و قلم بیان نماید و مسلمانان را به ایثار و فداکاری تشویق و بمسیدان مبارزه و جهاد فی سبیل الله سوق دهند و نیز مسلمانان ثروتمند را از مسؤلیت تجهیز مجاهدین و صرف مال در راجه‌باد با خبر سازند و همچنین اهل شعر و ادب علیه کفار با اشعار خویش مقابله نمایند .

حکم جهاد : هرگاه گروهی از مسلمانان جهت مقابله با دشمن حاضر باشند و با آنها جهاد نمایند . و خاک دشمن و کشور اسلامی را بخوبی حفظ کرده بتوانند در همچو حالات جهاد فرض کفائی است و همه مسلمانان مجبور بجهاد نمی باشند، ولی اگر دشمن بر کشور اسلامی حمله و تجاوز و بر آن هجوم بیاورد

۱- چنانچه آنحضرت صلی الله علیه و سلم فرموده است :

فكاننا ثمّ موفهم به نضح النبل رواه فی شرح السنه مشکوٰۃ ص ۴۱
که گویا آن چیزی (شعر) که می‌نویسد ایشان را بدان مانند زدن تیر است .

- طوریکه دفع کردن حمله و شر دشمن بدون مقابله تمام
مسلمانان آن کشور امکان نداشته باشد، جهاد بر همه ایشان بطور
نفیر عام فرض عین است حتی زنها بدون اجازه شوهران و غلامان
بدون اذن بآدان خود در جهاد شرکت کرده می توانند. و اگر مسلمانان
این مملکت به تنهایی دفع شر کفار را نتوانند جهاد بر تمامی افراد مسلمان
آن مملکت و ممالک هم سرحد آن فرض عین میگردد.
و اگر ممالک هم سرحد آن نیز عاجز بیایند جهاد بر ممالک دیگری^{های}
که نزدیک باین منطقه اند فرض عین میگردد و به همین ترتیب نظر
به ضرورت بر همه مسلمانان جهان جهاد فرض عین میگردد.

تمرین

- ۱- نامه‌های پسران آنحضرت صلی الله علیه وسلم را بگوئید.
- ۲- آنحضرت صلی الله علیه وسلم چند دختر داشت نامه‌های آنها را بیان کنید.
- ۳- معنای لغوی و شرعی جهاد را بیان کنید.
- ۴- در باره جهاد اگر کدام آیه را بیاد دارید بخوانید و ترجمه نمائید.
- ۵- اقسام جهاد را بیان کنید.
- ۶- در باره جهاد اگر کدام حدیث را بیاد دارید بگوئید.
- ۷- حکم جهاد را بیان کنید.

زنده شدن بعد از مردن

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَ
لَمْ يَعْصِ بِخَلْقِهِنَّ بِقَادِرٍ عَلَى أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَىٰ ۚ بَلَىٰ ۚ (۱)

آیا ندیدند که خداوند که آسمانها و زمین را و مانده نشده با آفریدن آنها توانا است بر اینکه زنده کند مردگان را -
آری ، تواناست بزنده کردن مردگان ،

ما عقیده و ایمان داریم که زنده شدن بعد از مردن حق
است :

با نفوذ اول حضرت اسرافیل علیه السلام تمام ذی روح -
بقدرت خداوندیم ، هلاک می شوند و با رسیدن صور دوم حضرت اسرافیل
علیه السلام همه مردگان بحکم خداوندیم ، زنده میگردند . چنانچه در

۱- سورة الاحقاف آیه ۳۳ .

روز محاسبه تمام اعمال بشمارده می شود.

و ایمان دارم براین که تمام اندازه خیر و شر از جانب الله است و الله چ از روز ازل بر آن عالم بوده و هست و آنرا موافق علم ازلی خویش در لوح محفوظ ثبت کرده است

و ایمان دارم بر اینکه تمام مردمان بعد از فناء دنیا در روز آخرت دوباره زنده می شوند. و برای مکافات و مجازات به میدان حشر حاضر می شوند.

نوبت :

- ۱- در ایمان آوردن کلمه اَشْهَدُ شَرِیْطِیْت .
- ۲- بر هر مسلمان فرض است که علاوه بر عقیده و یقین دل کلمه مبارکه-

- دنیا بدون لباس از مادر پیدا شده اند در روز قیامت نیز تمام مردمان
 بدون لباس از قبور خود برمی خیزند و شرشکان آنها را بسرعت بمیدان
 حشر می برند. با هر شخص دوشسته می باشد که یکی او را بسوی
 میدان محاکمه رانده میرد و دیگری اعمال نامه او را در دست داشته
 که در آن تمام اعمال زندگی او ثبت می باشد. از دهمشت
 و سحنتی این روز بر شخص بقدر گناه خویش عرق عرق بوده و -
 بجان خود می باشد حال دوستان و خویشان خود را نمی پرسد و از
 همدیگر میگوزند .

انبیاء علیهم السلام همه در غم جان خود بوده نفسی نفسی
 میگویند مگر حضرت محمد صلی الله علیه وسلم در این روز هم در غم
 است خود بوده استی امتی میگوید و شفاعت است خود را از خداوند
 میخواهد .

درین روز با هر کس حساب اعمالش می شود برای
مؤمن عمل نامه اش بدست راست و برای کافر بدست چپ
داده می شود. بعد از حساب اعمال، مؤمنان بفضل و مهربانی
خداوند که داخل جنت می شوند و کافران و منافقان بعد
خداوند، داخل دوزخ میگردند. مؤمنان همیشه در جنت و کافران
همیشه در دوزخ میمانند.

مگر مؤمنان گنهگار بفضل خداوند^(ع) و یا شفاعت انبیاء و صالحین -
ابتداءً و یا بعد از دخول در دوزخ داخل جنت میگردند.

تسرت عمل نامه

اقْرَأْ كِتَابَكَ ۝ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا ۞

« بخوان نامه خود را ۝ بس است نفس تو امروز بر تو حساب کننده »

نامه این عقیده و باور داریم که تسرت عمل نامه در روز قیامت حق است و نامه اعمال هر شخص بدتش داده می شود ، برای مؤمن بدست راست و برای کافر بدست چپ ، تا خودش آنرا خوانده فیصله نماید که کارنامه ای را که در طول عمر خود کرده بود حقیقتاً آن ثبت است ، هر کس در آنوقت یقین خواهد کرد که ذره از اعمال او خارج از عمل نامه اش نمانده بلکه بدون کم و کاست در آن موجود اند . به کسیکه نامه اعمالش بدست راست داده شد ^{آن} علامه نجات و کامیابی اوست ، از فرط مسرت بهر کس نشان داده

۱- سورۃ الاسراء آیه (۱۴)

- میرود که اینک اعمالنامه مرا بخوانید من در دنیا یقین داشتم -
 که یک روز به محاسبه اعمال خود ملتی شوند و ام پس آنکس
 داخل جنت میگردد. و به کسیکه نامه اعمالش -
 بدست چپ داده شود که علامه بدستی و ناکامی وی است در آن
 وقت با نهایت حسرت تمنی و آرزو میکند که ای کاش این عمل
 نامه بمن داده نمی شد و نمی فهمیدم که چیست حساب من،
 ای کاش مرگ دنیوی قصه مرا خاتمه میداد تا بعد از مردن بار دیگر
 زندگی نصیب من نمی شد، هیچ دفع نکرد از من ^{عذاب} نال من و -
 زائل شد از من حکومت من. امروز همه آنها مفقود گردیده نه -
 کدام حجت و دلیل من پذیرفته نمی شود و نه گنجایش مغفرت
 است پس این شخص داخل دوزخ میگردد.

جنت و دوزخ

جنت و دوزخ مخلوق و موجود هستند نه اینکه در روز قیامت آفریده شوند، و دلیل بر آن آیات قرآنی است که خداوند^(ج) در صفت جنت فرموده است^(۱):

أَعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ ه «آماده شده است برای پرهیزگاران»

و در صفت دوزخ فرموده است^(۲):

أَعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ه «آماده شده است برای کافران»

و حدیث قدسی است که خداوند^(ج) فرموده است^(۳):

آماده کرده‌ام برای بندگان نیک خود آنچه را که نه چشم دیده است -

۱- سورۃ آل عمران آیه ۱۳۳ . ۲- سورۃ بقره آیه (۲۶)

۳- اعددت لعبادی الصالحین ما لا عین رأت ولا اذن سمعت ولا خطر علی

قلب بشر . شرح فقہ اکبر^{علیه} علی قاری ص ۱۱۸ .

- و ز گوش شنیده است و نه به قلب بشره خطور -
 کرده است . و در حدیث معراج آمده است که پیغمبر صلی الله علیه و سلم -
 فرموده است : « داخل کرده شدم به جنت و نشان داده شد
 برایم دوزخ » .

و همچنین قصه سکونت آدم و حوا در جنت و خروج ایشان
 از آن ، این همه که گفته شده دلائل واضح است به وجود و هستی -
 جنت و دوزخ قبل از روز قیامت خداوند بهشت و دوزخ را برای -
 ثواب و عقاب آفریده است اهل بهشت در بهشت
 و اهل دوزخ در دوزخ جاودمی باشند . زیرا که خداوند در باره مهر
 و نریق ایشان هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ه فرموده است .

۱- أَدْخِلْتُ الْجَنَّةَ وَ أَرَيْتُ النَّارَ . شرح فقه اکبر مد علی قاری ص ۱۱۱ .

اهداف نصاب تعلیمی اداره مرکز تعلیمی افغانستان !

هدف عمومی : توحید نمودن نصاب تعلیمی تمام تنظیم های جهادی و بوجود آوردن تعلیم و تربیه خاص و جامع اسلامی که ضد هر نوع باطل پرستی و بدعت باشد و همچنین استحکام بخش مفاهیم و قوانین کلی اسلامی در جامعه اسلامی افغانستان باشد .

هدف خصوصی : - نصابیست که درس توحید و وحدانیت را به پیاپیان اسلام و رهروان راه حقیقت داده تا متمسک سنن و قوانین عالی و معقول شرع انور شود ایم و قائم گردند .
این نصاب متضمن آسایش و سودا اسلامی با در نظر داشت و چایب و شرایط جهادی ، فلسفی ، اقتصادی ، فرهنگی ، تخنیکی ، مدنی و معیشتی بوده که در عین حال مثل پیوند و اتصالات ناگسستی با جهان اسلام و مبین فلسفه مقدس اسلام عزیز می باشد .

هدف نهائی : - اعلاای کلمه الله ، نشان دادن عظمت و شان اسلام به جهانیان ، اضمحلال کمونیزم در افغانستان و جهان و مبارزه با طاغوطیان زمان بر اساس مبانی و اصول قوانین قرآن عظیم الشان ، شریعت غرای محمدی و فقه حنیف حنفی در راه حصول رضای خداوند هدف نهائی این نصاب تعلیمی می باشد .

ومن الله التوفیق

AD10

B

6431

DLA

1246

V.42

د چاپ کال حمل ۱۳۴۰ د چاپ شمیر ۵۰۰۰۱)

د تعلیمي مرکز د نصاب مدیریت

تمرین

- ۱- در باره زنده شدن بعد از مردن اگر کدام آیتی را بیاد دارید بخوانید و ترجمه نمائید.
- ۲- در روز قیامت مردم چگونه از قیامت خود برمی خیزند.
- ۳- در باره قرائت عمل نامه معلومات خود را بیان کنید.
- ۴- جنت دوزخ موجود اند و یا در روز قیامت آتش دیده می شوند؟
- ۵- در باره جنت حدیث قدسی را که خوانده اید بیان کنید.

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ راد تمام عمر یکبار بگوید.
وزیاد گفتن آن زیاد ثواب دارد.

۳- ایمان اجمالی و ایمان تفصیلی در اصل خود کدام فرقی ندارد
اما ایمان تفصیلی نسبت به ایمان اجمالی کامل تر است.

۴- ایمان اجمالی در صورتی کافی میباشد که ایمان تفصیلی
را ندانند. در غیر آن ایمان تفصیلی لازم است.

تمرین

- ۱- تعریف علم عقاید را بیان کنید .
- ۲- معنای لغوی توحید را بگوئید .
- ۳- معنای اصطلاحی توحید را شرح نمائید .
- ۴- معنای واحد بودن الله (ج) چیست .
- ۵- الله (ج) ، انبیاء علیهم السلام را به خاطر چه فرستاده است ؟
- ۶- ایمان اجمالی را تعریف نمائید .
- ۷- آیا کلمه طیبه « لا اله الا الله محمد رسول الله » را ایمان اجمالی گفته می توانیم ؟
- ۸- ایمان اجمالی را شرح نمائید .
- ۹- آیا در ایمان آوردن کلمه « أَشْهَدُ شَرْطُ است ؟
- ۱۰- آیا ایمان اجمالی و ایمان تفصیلی در اصل ایمان کدام فرقی دارند ؟
- ۱۱- در تمام عمر بر مسلمان گفتن کدام کلمه یکبار فرض است ؟

را آغاز مینماید ، باز هم وظیفه علمی خود را در تهیه یک پروگرام تعلیمی بهتر که با سائر موازین علمی و اساسات تعلیمی تطابق داشته باشد فراموش ننموده کما فی السابق در تهیه و تدوین کتب درسی با استفاده از پروگرام های تعلیمی سائر تنظیم های جهادی سعی بلیغ بخرج داده است .

مرکز تعلیمی افغانستان وظیفه خود میداند تا از استادان دانشمند و سائر کارکنان محترم مدیریت نصاب تعلیمی که در بوجود آوردن یک نصاب تعلیمی اسلامی موحد ، و مطابق با موازین علمی از هیچگونه ایشار و فداکاری دریغ نوزیده اند ابراز امتنان و تشکر نموده موفقیت مزیدشان را در راه خدمت به علم و معارف کشور آرزو نماید .

امید داریم نسل جوان و آینده کشور در نتیجه راهنمایی های خردمندان و عالمان استادان فاضل مدارس کشور از آن استفاده اعظمی نموده ، تا برای افغانستان نوین که یک افغانستان اسلامی آزاد ، آباد و پیشرفته خواهد بود عضو مفید ببار آیند .

و مر الله التوفیق

مرکز تعلیمی افغانستان

فهرست

شماره	عنوان	صفحه
۱ -	تعریف علم عقاید	۱
۲ -	توحید	۲
۳ -	۱ - ایمان اجمالی	۴
۴ -	۲ - ایمان تفصیلی	۵
۵ -	دلائل نقلی بوجود اللہ (ج)	۱۰
۶ -	دلائل عقلی بوجود اللہ (ج)	۱۲
۷ -	دلائل نقلی بوحدانیت اللہ (ج)	۱۶
۸ -	دلائل عقلی بوحدانیت اللہ (ج)	۱۹
۹ -	صفات خداوند (ج)	۲۳
۱۰ -	صفات ذاتی خداوند (ج)	۲۳

الف

فهرست

شماره	عنوان	صفحه
۱۱-	صفات فعلی الله ج،	۲۱
۱۲-	کتابهای الله ج،	۲۸
۱۳-	عمومیت رسالت آنحضرت (ص)،	۴۲
۱۴-	قرآن کریم کلام الله ج، است .	۴۵
۱۵-	قرآن کریم معجزه بزرگ آنحضرت (ص) است	۴۹
۱۶-	فضیلت قرآن کریم	۵۲
۱۷-	فضیلت آنحضرت (ص)،	۵۷
۱۸-	ایمان و اعمال صالحه	۶۱
۱۹-	بعضی شعار دین اسلام	۶۴
۲۰-	بیان کفر و شرک	۶۷

فهرست

شماره	عنوان	صفحه
۲۱-	بیان معصیت	۷۰
۲۲-	اولاد آنحضرت (ص)	۷۲
۲۳-	جهاد	۷۳
۲۴-	حکم جهاد	۷۶
۲۵-	زنده شدن بعد از مرگ	۷۹
۲۶-	قراست عثمانیه	۸۲
۲۷-	جنت و دوزخ	۸۴

مکتب اسلامی افغانستان
فتح بزرگ تعلقه ویرینه

مکتب تعلیمی افغانستان
مکتب تدریس و تحقیق

حقیقاید

برای صنف هفتم

مؤلف : مولوی غلام عیسیٰ

عقاید

برای صنف هفتم

مؤلف : مولوی غلام عیسیٰ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا

قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

فَرُودَهُ اسْتِ حضرت رسول اکرم (صلی اللہ علیہ وسلم)

رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا وَ

راضی ہستم کہ اللہ پروردگار ما اسْتِ

بِالْإِسْلَامِ دِينًا وَ

اسلام دین ما اسْتِ

بِمُحَمَّدٍ نَبِيًّا وَرَسُولًا

محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) نبی و رسول ما اسْتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَشْهَدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ الْإِنْسَانَ وَجَعَلَهُ أَكْثَرُ الْخَلَائِقِ بِالْعِلْمِ وَالْكَرَمِ
وَجَعَلَ أُمَّةَ مُحَمَّدٍ «ص» خَيْرَ الْأُمَمِ وَأَرْهَمَهُمُ بِالدَّعْوَةِ وَالْإِنشَادِ وَالْجِهَادِ
الْمُعَظَّمِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَى سَيِّدِ الْأَنْبِيَاءِ وَمُعَلِّمِ الْبَشَرِ وَعَلَى
آلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ

اما بعد :

از بدو آغاز جهاد معتمد بر اساسی در کشور، استادان، علما و دانشمندان ما توجه جدی
خویش را در ساعات مختلف رشد فرهنگ اسلامی، تحقق اهداف علمی و گردان معارف و استفاده
از فرایند علم و دانش مبذول داشته و باین ترتیب با وصف شرایط ضیق، و وضع ناگوار مهاجرت
باثبات رسانید که ملت غیور و قهرمان افغانستان توانسته است مبارزه ششیر و قلم به دروا
پهلوی بسم در طول یازده سال گذشته ادامه دهند .

مرکز تعلیمی افغانستان که پرسنل و کارکنان آنرا اشخاص و ورزیده ولایتی تنظیمهای محترم
مختلف جهادی تشکیل میدهند بنوع خود کوشیده است تا پروگرام درسی مدارس داخل کشور
را با معیارهای علمی و شرایط کنونی عیار نموده کتب درسی مرحله ابتدائیه و محتویات آنرا با استفاده
از میتودهای قبول شده تعلیمی تهیه و بمعرض تطبیق قرار دهند . و اکنون که بفضل خداوند متعال
تهیه و طبع کتب درسی مرحله ابتدائیه به اتمام رسیده و بسیاری خداوند بزرگ مرحله متوسطه و ثانوی

الف